

Naročna mesečna
25 din. za inozem-
stvo 40 din. — ne-
delska izdaja ce-
loletna 120 din. za
inozemstvo 140 din.

Uredništvo je v
Komisiji je v [il]

Telefoni uradništva: dnevna služba
2050 — nočna 2996, 2994 in 2950

SCOUENEC

Z nedeljsko prilogom »Iustirirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
pondeljka in dneva po prazniku

Španija

Iz Spanije prihajojo zimedene novice, ki druga drugi nasprostujejo. Izbruhnilo so upori po celih državah, tudi priznajo tudi oblasti, ki pomirjevalno zatrjujejo, da je vse poteklo v največjem redu. Časopis je bilo znova podvrženo drakonični cenzuri, vse telefonske in brzojavne zvezze so pod kontrolo policije. Evropska javnost si zavoljo tega tudi ne more napraviti jasne slike o dogodkih, ki se odigravajo na pirenejskem polotoku. Revolucija sicer na Španskem nima istega pomena, kakor smo ji ga dali, kadar smo hoteli označiti velika idejna gibanja, ki se niso mogla uveljaviti brez prelivanja krvi in brez kršenja ustavnega reda. Nagnjenje do revolucije leži nekako v podzavesti vročekrnega Španskega temperamenta. Nadalje so vse male in večje revolucije, katerih je Španija zgodovina sila bogata, vedno prišle od zgoraj, več ali manj pomešane z armado. Narod je navadno služil le za scenario.

Vendar, sodeč po vsem, kar se je zgodilo v Španiji zadnjih sedem mesecev, odkar je bila strnoglavljena diktatura Primo de Rivere po volji kralja in vsele pritisk na armade pod vodstvom generala Godet, je sodobni položaj Španije bistveno drugi kakor kadarkoli prej v zgodovini. Zareči zvignje proti nebu, sedaj v industrijskih krajih med delavstvom, sedaj med dijaštvom po vsečiliščih, nato zoper v vojaških garnizijah ali med katalonskimi kmetji. Ozemlje je postalovo vulkanično, preglodano od rohnečega nezadovoljstva. Prerokovanje je v tem položaju nemogoče, ker vsak dan lahko prinese nova izmenjenja.

Točno povedati, odkar izvira ves ta nemir, v katerem se prekuvara Španski narod, je zelo težavno. Gospodarska kriza. Želja po svobodi. Komunistično gibanje. Separatizem po nekaterih provincijah. Užaljeni ponosi. Ambicioznost političnih voditeljev. Vse to je pomešano in med seboj povezano v gromotiv klic po nečem novem. Ravnatak pa je tudi nemogoče povedati, kam so vsa ta stremljenja, bodisi politična bodisi socijalna, usmerjena. Republikansko gibanje je bilo svoj čas monopol delavskih slojev. Danes se preliva med meščanstvo, medtem ko delavstvo pada med redove anarhistov.

Za presejo položaja v Španiji je najbolj znanjno, da je Španski narod skorod v celoti zavpljeno republikanski obliki države, kakor hitro je sedanja vlada odpravila cenzuro za časopise in dovolila tudi svobo do govora. Takrat se je odvalil občinski kanan raz Špansko dušo in iz globin Španskih se je butnilo elementarno hrepenenje po reformah v ustavnem življenju, ki naj izbrisejo spomine na preživelu leta. To hrepenenje je bilo neizrazito, toda posamezni voditelji so ga ulovili in mu dali preciznejše oblike v poedinčnih strankih programih. Tega pojava nobena politična stranka ni mogla zanikati in ga dejansko tudi ni. Celo konservativci, od nekdaj zvezni pristaši dinastije, govore o monarhističnih počitnicah, ki so za pomirjenje potrebine. Liberalna stranka Sanjago Albe je zapisala na čelo svojega programa skronano republiko po angleškem vzorcu. Vse drugo proti levici pa kliče po vstopitvi popolne ljudske ljudovlade.

To bi bila po našem mnenju prva malo bolj jasna misel, ki se da razbrati iz zamotnosti političnih in socijalnih struj, ki silijo na površje: na rod želi sodelovati pri vladah. Vlada generala Berenguerja do sedaj nikakor ni dala vtisa, da je razumela ta temeljni ton v narodovem mišljenju.

Druga ugotovitev, katero smemo s precejšnjo gotovostjo izluščiti iz španskih poročil, je ta, da je republikanizem zavzel milejše oblike. Prej, l. 1912, ko je republikanizem butal ob prestol, je monarhija obljubljala, da bo postala bolj demokratična. S tem je vzel nasprotnikom veliko privlačne sile. Danes opažamo nasproten pokret. Danes delajo republikanci kompromise z monarhisti. Zakaj? Republikansko mišljenje je zajelo najširše plasti naroda. V republikanski pokret uhajuje zvesti monarhisti, v njega sili liberalno izobraženstvo, katalonski separatisti se k njemu zatekajo; komunizem, ki ga razširja CNT (Narodna Zveza Dela) širi republikansko pod svojo firmo. Tudi armada mu je že odprla vhod v svoje garnizije. Pod vplivom zmernejših dotokov od desnice in iz strahu pred anarhističnimi načrti levice, se je sedanji Španski republikanizem razvil v zmernejšo strugo. Celo starci preizkušeni voditelji republikancev, kot so Santiago Alba, ki so bili načelniki in srditi nasprotinci monarhije, so podlegli temu dvojnemu vplivu. Odtod večkrat izražena želja po »ih revoluciji«, ki bi se naj izvršila brez prelivanja krvi. Odtod tudi vso zelo resna prizadevanja, da bi pregovorili kralja, da sprejme mirno ustavno reformo, dokler je še čas, reformo, ki bi ohranila dinastijo, ampak vstopila po zgledu Anglije od kralja neodvisen parlament in vlado, ki bi bila odgovorna samo državnemu zboru.

Po našem mnenju je torej vlada, ki že sedmi meseč »prehaja« iz diktature nazaj k ustavnemu življenju, izgubila dragocene prilike, ko ni razumela ali ni hotela razumeti ta zmersni republikanizem, prijazen vladarju in dinastiji, ki bi lahko postal najbolj konstruktiven delavec za konsolidiranje moderne Španije. Vlada je nasprotno le izgubila žive. Danes je več aretacij, kakor jih je bilo začelo Primo de Rivere. Tudi si ne moremo razlagati, kako je vlada sploh mogla iztrirati iz Spanije polkovnika Macia, voditelja Kataloncev, ki je pravstvo prišel domov, da se javi domačemu sodišču. To je povzročilo, da gorovi sedaj še ostala Španija simpatično o separacizmu Kataloncev. Neorientiranost in brezščivnost vlade pa je najbolj karakterizirana v izjavi generała Berenguerja, da je pripravljen sicer zadušiti vsak upor, ki bi prišel iz vrst republikancev, da pa ne ve, če bo mogel prečišči novo vojaško diktaturo, ki se mu vsiljuje od gotovih strani. Na šolu te struje stoji grof Guadal-

hora. Španija ima po našem mnenju nesrečo, da je brez državnikov, kakor je bila Italija v trenotku, ko so se zbirali fašisti za pohod v Rim. Neodločna stoji med dvema taboroma: od ene strani prihajajo vedno bolj jaki, a tudi vedno bolj disharmonični klici po ustavni reformi v zmislu večje demokracije, od druge strani pa pritiskajo pristaši nove nasilne vlade. Nova diktatura pa je mogoča le s pomočjo armade. Toda Španska armada, kdo ve, kako daleč jo je že preglodala republikanska opojnost?

Kaj bo v Španiji? Dragoceni trenutki so šli i

mimo neopreženi in neizkorjeni. Par mož, brezobzirnih in pogumnih, lahko zaneti velikanski požar. Hudourje pametne vlade, ki ne bo ostala gluha za želje naroda, še lahko prepreči. Kako dolgo še? Doseže so revolucije v Španiji prišle od zgoraj, smo rekle uvodoma. To, kar se pripravlja sedaj, prihaja iz globin.

Mi od srca želimo, da bi Špansko ljudstvo v

krščanstvu, kateremu je bilo vedno zvesto, iskal zdravil za svoje bolečine in smernice za svojo bodočnost.

Novi potresni sunki v Španiji

Mesto Logrono v rokah vstašev -- V Kataloniji mir -- Mornarica prestopila k revolucionarjem

Pariz, 17. dec. kk. Včeraj zvečer so prisila Pariz poročila iz San Sebastiana, da je mesto Logrono v rokah vstašev in da je bila v Valenciji izkljicana republika. Ustreljenih je bilo več časnikov tamkajšnjih garnizij, ki so se upirali. »Quotidien« poroča, da je včeraj odpadlo od kralja in Berenguerja mnogo višjih časnikov. Vlada ni več gotova, ali ima za seboj večino armade. V Barceloni so razročili dva dragona in dva pešpolka, ker sta nezanesljiva. Letala so včeraj metala nad mestom letake, s katerimi opozarja revolucionistički odbor svoje pristaše, naj ostanejo zaenkrat mirni, da ne izvolejo preveč nevarnih protioredov vlade. Zdi se, da se je položaj v severni Španiji resno zaostril, ker vlada tam povsod generalna stavka, dočim je v drugih provincah samo polovica delavstva sledila pozivu k stavki. Vlada je poslala številna letala v province Guipuzoa, ki so z letaki opozarjala prebivstvo k miru. V Kataloniji do sedaj mir ni bil moten. Obmejni promet s Francijo je slej ko prej ukinjen. Vse gorske prelaze čez mejo so zasedli močni orožniški in vojaški oddelki. V Hendaye se širijo govorice, da je položaj posebno resen v provinci Alizante, radi česar so v Madridu posebno vznemirjeni.

Madrid, 17. kk. Vladno poročilo pravi: Izmed 50 provinc Španije ni v 27 provincah nobene stavke. V onih pokrajinah, kjer se vči generalna stavka, se opravljajo nujna dela, drugod pa je stavka samo lokalna, ki bo kmalu končana. Do sedaj ni bilo večjih incidentov. V Saragoši traja generalna stavka tri dni in bo najbrže kmalu končana. Čuje se, da del delavcev v Barceloni zopet dela. Telefonski promet v Španiji sami je še vedno zavrnjen, funkcionira pa brzojav, seveda pod cenzuro. V Valenciju sta došla dva bataljona marokanske tujiske legije, od katerih bo odšel en bataljon v Madrid. Tudi več letalskih eskadril je prišlo iz Maroka in tisoč mož domačinskih čet iz Ceute.

Pariz, 17. decembra. AA. Dopisnik »New-york Herald« poroča iz Gibraltarja, da je več enot Španske vojne mornarice pristopilo k revolucionarjem. Brodovja v Cadizu in Valenci so razvesila rdečo zastavo. Poročila iz Perpignana

pravijo, da so uporniška letala preletala Katalonijo in metalna letake, v katerih pozivljajo delavstvo na stavko. Iz Barcelone poročajo, da je tam razmeroma mirno, in da stavkajo skoraj v vseh tvornicah. Vojstvo je zasedlo glavne strategične točke mesta. Kakor poročajo, je izbruhnila splošna stavka v 8 pokrajinalah.

Madrid, 17. dec. kk. Telefonski promet je zoper otvoren za domačo potrebo in za inozemski promet. To je najgotovje znamenje, da se so vrnil normalne razmere. Ponoči so se širi alemanante vesti iz pokrajine. Dočim so ponoči od toraka na sredu zasedle vsa važnejša križišča v Ma-

dridu čete v polni bojni opremi s strojnimi puškami, nosilnicami in vsem sanitetskim materialom, je vojaštvo te odredbe nocoj opustilo, vendar pa so banke in javna poslopja še vedno tudi podnevi zaražena. Prebivalstvo pa je zelo razburjeno radi prihoda dveh bataljonov tujskih legij, ker so v njih nezanesljivi elementi.

Četudi so se ponesrečili dalekosežni prevratni načrti radikalnih republikancev, vendar kaže obseg gibanja, ki še ni popolnoma udeleno in način, kako se je pokret v posameznih krajih izvajal, da je po ložaj zelo resen.

Cambo že tri dni pri kralju

Barcelona, 17. dec. se. (Izv. Slov.) Cambo, barcelonski bankir in voditelj katalonskih separatistov je odpotoval v Madrid na poziv kralja. Poročila iz prestolice pravijo, da je imel z vladanjem večurna posvetovanja ter da se je razgovarjal tudi z vsemi v Madridu navzočimi političnimi voditelji. Snoči je sprejel zastopnike časopisa, da sporoča javnosti o vsebinu pogovarjan, ki jih je vodil. Izjava Cambe je tako sestavljena, da napoveduje vlož, kakor da predstavlja vladno deklaracijo moža, ki bo morda jutri vodil usodo Španije. Do sedaj se je sicer naglašalo, da pripada ta težka naloga liberalnemu vodji Santiego Albi, toda dogodki zadnjih tednov so pokazali, da čas za povratek Albe še ni dozorel.

Med drugimi izvaja Cambo sledče misli: Že odkar obstoji diktatura v Španiji, se je on bavil s vprašanjem kako bi mogel sodelovati v španski politiki in kot zastopnik vlade izvesti svoje politične zamisli. On ne polaga nobene važnosti na ustavno obliko države. V Evropi je veliko republik, ki so kulturno na višini, toda ravnotoliko monarhij, ki sijajo vrljivo svojo nalogu. Nasprotno pa lahko naštejemo republike, ki so naravnost sramota za demokracijo, kakor tudi monarhije, ki so zgled slakega gospodarstva. Španija si je priborila svoj svetovni sloves ne radi svoje ustavne oblike, ampak radi svoje literature in umetnosti.

Španija je zaostala na socijalnem polju. Tu bo treba velikih reform. Tudi v verskem oziru se

bo morala odločiti, da izbriše oni člen ustave, ki postavlja katoliško vero kot državno vero (katolicizem bo za to samo hvalezen — op. dop.). Nadalje se mora napraviti konec sistemu, ki ga je upeljal diktatura, ko je iz državnih sredstev začela podpirati privatna podjetja.

Katalonsko vprašanje je bolj čustvenega kot pa pravne značaja. A rešili se bo moralno in sicer v mejah sedanje države. Rešeno bo tem preje, čim bolj prisrčno bo razumevanje, ki ga bo pokazal za to veliko rano ostali španski narod. Odkar obstaja ustava v Španiji, so se politiki veliko bolj zanimali za strankarsko koristolovsko politiko, kakor pa za vzgojo in napredek ljudstva. Zato nobena vlada ni imela pri strankah iskrene opore. Vlade so morale računati z armado in se nanjo upirati, ker se na stranke niso mogle. Vsa zgodovina vojaških uporov in revolucij. To je zakrivila politika, ki je bila delanezmožna in neproduktivna. Španiji manjka tudi kak večji narodni ideal, ki bi včgal nove energije. Cambo upa, da bo z iskrenostjo in s žrtvami možče Španijo rešiti iz sedanjih težav, a storiti bo treba vse, da se ne povrne prejšnje sterilno strankarsko življenje.

Španski listi prinašajo obširne komentarje o tej izjavi, ki prinaša nove upre v tragičen položaj, skozi katerega mora bresti španski narod.

Stanje Poincaré'a

Pariz, 17. decembra. AA. Danes opoldne je bil izdan komunike podpisani od zdravnikov, ki pravi, da se je stanje Poincaréja nekoliko zboljšalo. Obstoji upanje, da bo ozdravel. Davi je bila temperatura 37 in pulz 70.

Pariz, 17. dec. kk. Zdravstveno stanje Poincaréja se je nekoliko zboljšalo. Ponoči je bil položaj zadovoljiv. Temperatura je znašala 37,4, žila pa 70. Kot zadnji je včeraj zvečer obiskal bolnišnika pariški vojaški guverner, general Gouraud, ki je potem izjavil, da je ohromitev iz zastrupljenje v sreči prenehalo. Tudi stanje generala Joffrea se je zboljšalo, tako da bo maršal v soboto lahko odpotoval na francosko riviero.

Venizelos tudi potuje

Atene, 17. dec. kk. Na povračku iz Varšave in Dunaja ob obiskal grški ministri predsednik Venizelos tudi Rim. Da sedaj ne bo obiskal Pariza in Londona, se po oficijznih zaobljih ne sme tolmačiti napačno. V zadnjih dveh letih namreč, odkar je bila podpisana grško-italijanska pogodba, Venizelos ni več obiskal Mussolinija, dočim je pač pozneje bil se v Parizu in Londonu.

Waleški princ o angl. trgovini

London, 17. dec. AA. Snoči je imel waleški princ prine na banketu v mestnem domu važen govor o angleški trgovini ter industriji. Banket se je udeležilo mnogo vodilnih osebnosti trgovine in industrije. Prince je v svojih izvajanjih naglasil važnost prekomorskih tržišč za angleško trgovino ter omenil velike težkoče, s katerimi se mora boriti angleška industrija, da premaga inozemsko konkurenco. Prince je končno pozval vodilne krogove trgovine, naj jo varujejo ter branijo z vso odločnostjo.

Italijanski letalci odleteli v Ameriko

Rim, 17. dec. kk. Pod poveljstvom italijanskega ministra za zrakoplovstvo Balboa je davi ob 7.45 iz Ortebelli startala eskadrila 14 vodnih letal za polet v Južno Ameriko. S pota javila, da je vreme deževno in vetrovno. Letala imajo s seboj radio oddajne in sprejemne aparate, ki lahko sprejemajo na daljavo 3000 km. Do sedaj še ni poročilo, da bi letala dosegla v Cartageno, ki je določeno kot prvo postajališče. Ni izključeno, da bodo letala to točko preskočili in letela

Zgodovinski trenutek brit. imperija

Ali svobodna indska federacija ali omejena avtonomija - Energična izjava bikanorskega maharadže - Veliko nasproti med Hindi in Muslimani

London, 17. decembra. Ves britanski imperij doživlja te dni v resnici velik pa tudi težak trenutek svoje zgodovine. Na konferenci okrogle mize je namreč zbranil 30 delegatov Indije in sicer člani zmerne indiske liberalne stranke, potem najimenitejši indski knezi, poglavari posameznih indskih držav, in pa oficelni zastopniki vseh muslimanov v Indiji pod vodstvom Aga kana. Ravno v trenutku, ko je pododbor te konference, ki je imel izdelati načrt ustave zveznih držav Indije, to svoje delo izvršil, je bil včas minister Churchill na javnem shodu napadel delavsko vlado, ki da boče dati Indiji samovlado, katera bi po njegovem mnenju pomenila odcepitev Indije od imperija.

Hvalabogu se niti MacDonald niti člani indiske konference zaradi tega napada niso dali spraviti iz ravnotežja in Churchill dobil najprej energičen odgovor od predsednika vlade, ki se je mogel sklicevati na to, da Churchill ni govoril v imenu svoje (konservativne) stranke, ampak le v imenu nekaterih zastarelih šovinistov, ki v angleški javnosti nimajo odmeva. Saj sodelujejo z indskimi delegati pri okroglji mizi zastopniki vseh treh angleških strank.

Se bolj energičen pa je bil odgovor, ki ga je Churchill dobil od enega najvplivnejših indskih knezov, od maharadže bikanorskoga, ki je na sestantku pred angleško publiko v daljšem govoru izjavil, da je indski problem popolnoma enak ameriškemu problemu, katerega Anglija svočas ni znaša rešiti, ampak so njeni takratni šovinistični držav-

niki, ne poslušajo velikega Foxa, zakrivili, da se je Amerika ločila od materne dežele, ker ji Južni III. ni hotel dati avtonomije. Tudi Churchill bi danes zapravil Indijo, aki bi on bil na čelu angleške vlade, kar pa k sreči ni. Danes je večina indijskega naroda še globoko lojalna napram britanski kroni in želi ostati v zvezi z velikim imperijem, aki bi se pa Churchillom posrečilo diskreditirati delo indiske konference, ki predstavlja zmerne elemente Indije, bi indski radikalni nacionalisti igrale dobili situacijo v roke. Churchillovi argumenti, těsni da bi se svobodna indska federacija ločila od angleškega gospodarstva in ustavila plačevanje svojih obveznosti napram materni deželi, so naravnost otrojci. Indija se ne more ločiti od angleškega gospodarstva, ki obsegata ves britanski imperij, ne da bi izvršila obenam samomor nad seboj.

Plenum konference okrogle mize se je včeraj zbral pod utisom maharadževega govora. Najprej je vzel na zahtevo načrt federativne ustave, kar ga je predložil pododbor, nato pa začel diskusijo o poročilu drugega pododbara, ki je izdelal načrt za ustavo posameznih provinc držav, ki bodo tvorile indsko državno federacijo. Kakor vaš dopisnik izve, se na konferenci tepepa dva zamisla: zamisel sedanega indijskega podkralja lorda Irwina, ki z vso odločnostjo zagovarja popolno svobodo indiske zvezne države, ki bi bila s kromo le rahlo vezana po namestniku britanske krone, kaer bi bile pridržane samo zunanje zadeve indske federacije in pa njena obramba pred zunanjim sovražni-

kom — in pa zamisel onih, ki bi radi obdržali tako centralno, kakor tudi pokrajinske vlade pod odgovornostjo angleškega guvernerja oz. podguvernerja. Oba stranki pa se strinjata v tem, da obsegata samouprava vse zadeve razen zunanjih in državnih obramb, le da bi hoteli angleški delegati, ki ne pripadajo delavski stranki, indsko federalno legislativo in eksekutivo kakor tudi provincialno legislativo in eksekutivo postaviti pod vrhovno nadzorstvo guvernerja. Ako bi zmagala teza podkralja, ki jo vzdružuje delavska stranka, potem bi se določila prehodna doba, med katero bi sedanja anglo-indska vlada izročila vse resore, med njimi tudi trgovino in policijo — dva najvažnejša resora v Indiji — indski domači upravi.

Najtežje vprašanje pa ni to, ampak vprašanje, kako poravnati skoro nepremestljiv spor med indijskimi in muslimanskimi delegati, katerega ni uspel na konferenci poravnati niti najkonciljantne šemu indijskemu delegatu, sir Teju Bahadurju Sapru niti samemu premjeru MacDonaldu v privavnih razgovorih preteklo soboto v Chequersu. Muslimani zahtevajo namreč, da se jim zagotira večina tako v provinci Pundžab kakor v Bengalui, česar se pa Hindi najodločneje branijo, ker bi s tem izgubili vpliv v dveh najvažnejših provinceh indske federacije, kjer je center indijskega nacionalizma.

Vprašanje, ki prizadeva veliko skrb tako angleški vladi kakor konferenci in vsej javnosti sploh, se je poverilo v rešitev posebnemu odboru konference.

Vojška imenovanja

Belgrad, 17. decembra. L. Današnji »Vojni list« prinaša izredna napredovanja naše vojske:

Predsednik vlade in notranji minister, častni adjutant Nj. Vel. kralja, Peter Živković, dosenjanji divizijski general, je povisan za armadnega generala.

Za armadne generale so napredovali dosenjanji divizijski generali: Josip Kostić, Vojislav Tomić, Radoslav Stanojlović, Ljubomir Marić.

V čin divizijskega generala so napredovali dosenjanji brigadični generali: Radovanović Stevan, Plesničar Milan, Daskalović Aleksander, sanitetni general dr. Popović.

V čin polkovnika: artiljerijski podpolkovnik Radoje, Radončić Milivoj, Knežević Stevo, Milković Milenko, Antonović Kosta, Pavlović Pavle, Usaković Gojko, Kostić Vladislav, Veljković Velimir, Radovanović Dragutin, Popović Gjorgje, Miladinović Svetolik, Zlatanović Radivoj, Miroslav Lazar, Raketić Radko, Jorgović Gjorgje, dr. Marković Aleksander, dr. Andrej Svetozar, dr. Ilkićković.

V čin kontreadmirala: kapitan vojne ladje Vacera Franc, Samor Rihard, Polić Marijan.

V čin polkovnika, artiljerijski podpolkovnik Magolić Bogdan, geodetski podpolkovnik Strel Miroslav.

V čin podpolkovnika: intendantski major Fuks Vilko, oružniški major Iskrčić Niko, Dekval Franc.

V čin fregatnega kapitana: korvetni kapitan Cangl Miha, Štumberger Miroslav. V čin korvetnega kapitana: poročnik bojne ladje I. razreda Busdorfer Hiacint, Naglič Vlado. V čin strojnega majorja: kapitan I. razreda Dobrila Franc.

Za višjega vojaškega kapelnika III. razreda: višji vojaški kapelnik IV. razreda dr. Josip Čerin, Ivan Muhić, Ivan Češek.

Za čin kapitana I. razreda: pehotni kapitan II. razreda Dudac Albert, Šrem Vilko, Vodopivec Vladimir, Vrljšek Anton, Rot Alojzij, Oblak Ivan, Dežman Josip, Jaklič Vladimir, Pretnar Avgust, Tomažin Attila, Pleifer Stanislav, Hribar Franc, Adamčič Veselin, art. kapitan Potolnik Janko, inž. kapitan II. razreda Gutij Branko, zrakoplovni kapitan II. razreda Pirš Franjo, Duder Adolf, sanitetni kapitan Mavrič Mirko. V čin intendantkega kapitana I. razreda: kapitana II. razreda Brejščič Veselin. V čin strojnega kapitana I. razreda: kapitan II. razreda Čelik Franc, Sušteršič Bernard, Vrišar Ljudevit, Volk Franc, Ribič Anton. V čin kapitana II. razreda poročnik poročnik Strelc Zdenko, dr. Koščak Ivan, v čin poročnika bojne ladje II. razreda poročnik fregatn. Kurevalter. V čin strojnega kapitana II. razreda poročnik Lovrič Andrej.

Carinske postavke za žitarice v Nemčiji

Belgrad, 17. dec. AA. Zavod za pospeševanje zunanja trgovine sporoča, da so gledale na poslednje izprenembe veljavne tele carinske postavke: na žitarice v Nemčiji (carina se računa v nemških državnih markah za 100 kg): pšenica 25, pšenica za zdrob 11, rž 15, oves 12, turščica, uvozni monopol 250, jemčen za krmo 18, drugi jemčen 20, ajma 5, pšenična moka 51,50, ržena moka 51,50, pšenični otrobi 10, drugi otrobi 10, fižol 240, fižol za krmo 250, grahorica 250, grašek 15, grašek za krmo 4, sočna in krmilna repa, sveža 1, suha 3, sladkorna repa, sveža 3, suha 10, rezanci sveže repe 1, suhe 4, melasa in slično 4, krompir do 31. 3. 20, od 1. 4. do 31. 8. 4, od 1. 9. do 14. 2. 2.

Zelezniška nesreča

Madrid, 17. dec. kk. V bližini mesta Leon pri postaji La Robla na progi proti Dičonu sta trčala preteko noč ekspressni vlak in tovorni vlak. Do sedaj so potegnili izpod razvalin deset mrtvih. Pod razvalinami se nahaja, da je trije ali štiri mrtveci. Razenih pa je bilo 18 potnikov, med njimi trije smrtnonosno.

Poldrug miljon preveč žensk na Angleškem

London, 17. dec. AA. Po podatkih trgovinskega ministrstva je bilo sredi tekočega leta v Angliji 1.500.000 žen več kot moških. Skupno prebivalstvo steje 45.900.000 duš, to je za 200.000 več kot preteklo leto. Stevilo žen se je nasproti letu 1924 zmanjšalo. V tem letu je bilo 1.900.000 več kot moških, čeprav je bilo tedaj v Angliji milijon ljudi manj.

Preosnova kat. časopisja v Italiji

Katoliška akcija prevzela vodstvo katoliškega časopisa

Informacije našega dopisnika

Rim, 17. dec. x. Veliki katoliški dnevnik v Bolgiji »L'Avvenire d'Italia« se je spremnil v akcijsko podjetje. Deleži so pokupile preizkušene katoliške osnovnosti ali pa katoliške organizacije treh okoliških provinc. Pri prvi slavnostni seji nove delniške družbe je imel predsednik katoliške akcije Ciriaci velik dopisnik izve, se na konferenci tepepa dva zamisla: zamisel sedanega indijskega podkralja lorda Irwina, ki z vso odločnostjo zagovarja popolno svobodo indiske zvezne države, ki bi bila s kromo le rahlo vezana po namestniku britanske krone, kaer bi bile pridržane samo zunanje zadeve indske federacije in pa njena obramba pred zunanjim sovražni-

osvojil slednje tri potrebe: V informativnem smislu mora nuditi svojim bralcem vse, kar jim nudi veliki tisk; 2. izvajati mora dosledno in brezkompromisno katoliška načela pri vseh javnih vprašanjih neglede na katerokoli strankarsko obeležje; 3. katoliški tisk mora biti popoln v vsakem oziru ter ne sme zaostajati ne vsebinsko ne tehnično za nobenim drugim velikim dnevnikom. Te tri cilje pa bo dosegel katoliški tisk le, če bodo katoličani znali napraviti konec razpršenosti, ki je ravno na polju tiska obupno velika ter se zbrali za organiziran nastop. Zato se je »Avvenire d'Italia« postavil na komercialno podlogo, ker bo na ta način v svojem razvoju neodvisen od oseb in od društva ter bo mogel svobodno služiti veliki misli katoliške akcije, kateri edini bo ostal podrejen.

Cuje se, da bodo sledili zgledu dnevnika »Avvenire« tudi drugi še obstoječi katoliški listi, ker čutijo vse nad seboj težo osebnih interesov posameznih skupin, ki jih izdajajo.

Narodne manjšine v Italiji

Značilni rezultati uradnega štetja — Kje je zaščita teh priznanih manjšin

Trst, 17. dec. x. Tržaški dopisnik vzhodnoevropskega korespondenčnega urada SOK poroča, da je že svoječasno avstrijska oblast umetno prikrivala dejansko stanje narodnosti in razmer na Goritskem in v Primorju, oziroma ga pretvarjala v prilog italijskega narodnosti. Ni čuda torej, pravi dopisnik SOK, če se istih sredstev poslužuje tudi sedanja fašistična vladna. Ravncar so bile objavljene številke narodnega štetja L. 1921 in L. 1924. Med najbolj zanimive ugotovitve uradnega poročila spada trditve, da niti v Trstu niti v popolnoma hrvatskem Berscu ni nobenega človeka, ki bi bil zmožen srbohrvaščine. Nemški jezik ne obvlada

nikdo v vsej Beneški Juliji, samo Trbiž jih nekaj priznava.

Po uradni statistiki je v Beneški Juliji in v Zadru vsega 999.987 prebivalcev. Od teh je 32.234 inozemcev. Slovencev prizna poročilo 258.944, Hrvatov 92.800, Furlanov 51.489, Nemčev 4.185, Italijanov pa 479.591. To je priznanje, ki ga ni nikdo pričakoval in »Piccolo« bo imel velike težave dokazati, da je ta velikanska narodna manjšina v 5 letih izginila. »Popolov« pa našel novega poguma za svojo zahtovo, da naj se slovenska narodna manjšina izseli drugam.

Pariz, 17. dec. Vesti, ki prihajajo iz Italije o sanaciji, ki jo je v zadnjem času začel v zavojem italijskem gospodarstvu Mussolini, so skrajno pesimistične. »Le petit Nicoise« izvaja o tem slednje:

»Potem ko je »duce« znižal plače državnim nameščencem in povzročil redukcije tako delavskih mezd kakor plače privatnih uslužbenec, je dal znamenje, da naj privatna trgovina zniža cene blaga. Ta akcija, ki traja že en mesec, kljub vsemu forsiraju ni dosegla nobenega kolikčjat zavoljivega uspeha. Zato je danes vse fašistični tisk, ki je do zdaj samo pozival, prečel v dnevje grožnje, ugotavlja, da je počasnost, s katero trgovina sledi duseči paroli, prevelika in naravnost zločinska in da je treba s trgovci, ki nočejo doprinesti potrebnih žrtv skupnosti, ravnati kakor izdajale domovine. Naravno je, da se s takimi grožnjami, če bi se uresničile, na gospodarskem polju ne doseže ničesar, ampak da bodo še povečale nesigurnost in neravnost, ki danes vlada v gospodarstvu.

Trst, 17. dec. Vesti, ki prihajajo iz Italije o sanaciji, ki jo je v zadnjem času začel v zavojem italijskem gospodarstvu Mussolini, so skrajno pesimistične. »Le petit Nicoise« izvaja o tem slednje:

»Potem ko je »duce« znižal plače državnim nameščencem in povzročil redukcije tako delavskih mezd kakor plače privatnih uslužbenec, je dal znamenje, da naj privatna trgovina zniža cene blaga. Ta akcija, ki traja že en mesec, kljub vsemu forsiraju ni dosegla nobenega kolikčjat zavoljivega uspeha. Zato je danes vse fašistični tisk, ki je do zdaj samo pozival, prečel v dnevje grožnje, ugotavlja, da je počasnost, s katero trgovina sledi duseči paroli, prevelika in naravnost zločinska in da je treba s trgovci, ki nočejo doprinesti potrebnih žrtv skupnosti, ravnati kakor izdajale domovine. Naravno je, da se s takimi grožnjami, če bi se uresničile, na gospodarskem polju ne doseže ničesar, ampak da bodo še povečale nesigurnost in neravnost, ki danes vlada v gospodarstvu.

Pariz, 17. dec. Vesti, ki prihajajo iz Italije o sanaciji, ki jo je v zadnjem času začel v zavojem italijskem gospodarstvu Mussolini, so skrajno pesimistične. »Le petit Nicoise« izvaja o tem slednje:

»Potem ko je »duce« znižal plače državnim nameščencem in povzročil redukcije tako delavskih mezd kakor plače privatnih uslužbenec, je dal znamenje, da naj privatna trgovina zniža cene blaga. Ta akcija, ki traja že en mesec, kljub vsemu forsiraju ni dosegla nobenega kolikčjat zavoljivega uspeha. Zato je danes vse fašistični tisk, ki je do zdaj samo pozival, prečel v dnevje grožnje, ugotavlja, da je počasnost, s katero trgovina sledi duseči paroli, prevelika in naravnost zločinska in da je treba s trgovci, ki nočejo doprinesti potrebnih žrtv skupnosti, ravnati kakor izdajale domovine. Naravno je, da se s takimi grožnjami, če bi se uresničile, na gospodarskem polju ne doseže ničesar, ampak da bodo še povečale nesigurnost in neravnost, ki danes vlada v gospodarstvu.

Pariz, 17. dec. Vesti, ki prihajajo iz Italije o sanaciji, ki jo je v zadnjem času začel v zavojem italijskem gospodarstvu Mussolini, so skrajno pesimistične. »Le petit Nicoise« izvaja o tem slednje:

»Potem ko je »duce« znižal plače državnim nameščencem in povzročil redukcije tako delavskih mezd kakor plače privatnih uslužbenec, je dal znamenje, da naj privatna trgovina zniža cene blaga. Ta akcija, ki traja že en mesec, kljub vsemu forsiraju ni dosegla nobenega kolikčjat zavoljivega uspeha. Zato je danes vse fašistični tisk, ki je do zdaj samo pozival, prečel v dnevje grožnje, ugotavlja, da je počasnost, s katero trgovina sledi duseči paroli, prevelika in naravnost zločinska in da je treba s trgovci, ki nočejo doprinesti potrebnih žrtv skupnosti, ravnati kakor izdajale domovine. Naravno je, da se s takimi grožnjami, če bi se uresničile, na gospodarskem polju ne doseže ničesar, ampak da bodo še povečale nesigurnost in neravnost, ki danes vl